Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026 – 2026/2027

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Edukacja interkulturowa**
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Germanistyki
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	przedmiot specjalnościowy (specjalność nauczycielska), obowiązkowy
Język wykładowy	język niemiecki
Koordynator	dr hab. Krystyna Mihułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Instytutu Germanistyki

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
4	30								**2**

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie wykładu: zal. z oceną. Zaliczenie odbywa się w kontakcie bezpośrednim na uczelni.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka niemieckiego na poziomie C1.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z terminologią przedmiotu, pojęciami i teoriami związanymi z interkulturowym procesem nauczania i uczenia się.
C2	Zapoznanie studentów z wybranymi koncepcjami kultur oraz kształtowanie u nich umiejętności definiowania kultury, uwzględniając jej otwarte i zamknięte ujęcia oraz dokonując analizy jej poszczególnych komponentów. Zapoznanie studentów z takimi pojęciami jak stereotyp i uprzedzenie jako elementami składowymi obrazu kraju, kształtowanie u studentów umiejętności właściwej interpretacji tych pojęć (z uwzględnieniem podobieństw i różnic między nimi).
C3	Zapoznanie studentów z zagadnieniem różnorodności kulturowej oraz pojęciem rozumienia obcości (Fremdverstehen) w odniesieniu do edukacji kulturowej, jak również z technikami i zasadami wpływu społecznego (ze szczególnym uwzględnieniem aspektów kultury.
C4	Zapoznanie studentów z pojęciami: nieporozumienie interkulturowe, porozumienie pozorne, krytyczna sytuacja interakcyjna; omówienie wybranych typologii nieporozumień interkulturowych w kontekście edukacji kulturowej.
C5	Rozwijanie u studentow umiejętności miękkich, kompetencji komunikacyjnej (werbalnej i niewerbalnej), właściwego podejścia do problemów w komunikacji, współpracy z osobami prezentującymi różne poglądy oraz system wartości, poszanowania dla braku jednoznaczności oraz ostrożności w wyrażaniu opinii i ocenianiu członków innych grup kulturowych.

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych[1]
EK_01	Student zna i rozumienie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia bezpośrednio związane ze specyfiką przedmiotu, jak również główne trendy badawcze i metodologię badań charakterystyczną dla edukacji interkulturowej;	K_W02 K_W03
EK_02	zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody analizy i interpretacji rożnych wytworów/ komponentów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie antropologii kultury, psychologii społecznej, językoznawstwa i kulturoznawstwa, uwzględniając przy tym szerszą perspektywę edukacji interkulturowej (odniesienie nie tylko do niemieckiego obszaru językowego),	K_W07
EK_03	zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej filologii germańskiej oraz edukacji interkulturowej, zakresy jej badań oraz wkład w rozwiązywanie problemów społecznych,	K_W08

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_04	potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać w praktyce wiedzę oraz rozwijać umiejętności badawcze w zakresie edukacji interkulturowej, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego, wykorzystując przy tym nowoczesne zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne oraz uwzględniając adekwatne metody i narzędzia,	K_U01 K_U03 K_U04
EK_05	potrafi rozpoznać – w kontekście edukacji kulturowej – rożne rodzaje/ elementy/ aspekty/ płaszczyzny kultury oraz przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, a także miejsca w procesie historyczno-kulturowym; ponadto potrafi interpretować i rzeczowo oceniać wyniki przeprowadzonych analiz oraz formułować na ich podstawie logiczne wnioski,	K_U05 K_U06
EK_06	podczas realizacji projektu potrafi współpracować z innymi osobami, formułować krytyczne opinie o wytworach/ elementach kultury i sposobach jej ujmowania w kształceniu językowym/ materiałach edukacyjnych, kierując się przy tym wiedzą naukową,	K_U11
EK_07	jest gotów do krytycznej oceny nabytej wiedzy z zakresu edukacji interkulturowej oraz wykorzystania jej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (a w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu jest gotów do zasięgania opinii ekspertów) oraz do kompetentnego i odpowiedzialnego wykorzystywania tejże wiedzy zarówno podczas codziennej, jak i specjalistycznej komunikacji w języku niemieckim, mając przy tym na uwadze dobro wszystkich uczestników interakcji.	K_K02 K_K03 K_K04

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Semestr 4
• Omówienie pojęć– wprowadzenie w problematykę przedmiotu. • Kultura – zdefiniowanie pojęcia z perspektywy językoznawstwa, antropologii kultury, socjologii, pedagogiki i psychologii społecznej. Porównanie wąskiego i szerokiego ujęcia kultury, (podobieństwa i różnice, komponenty, analiza wybranych typologii kultury). • Przedstawienie głównych teorii i podejść do edukacji interkulturowej (teoria dialogu kulturowego, model wielokulturowości, krytyczna teoria interkulturowości); • Procesy komunikacyjne oraz ich uwarunkowania w świetle edukacji interkulturowej; werbalne i niewerbalne determinanty komunikacji; • Obraz własny i obcy; sąd, uprzedzenie, stereotyp – powstawanie, charakterystyka, funkcje.

Pierwsze wrażenie a formułowanie sądu – konfrontacja z *Innym* a postrzeganie stereotypowe; analiza materiałów dydaktycznych; • Nieporozumienia interkulturowe oraz bariery komunikacyjne: typy osobowości i ich wpływ na komunikację; nieporozumienia interkulturowe, które mogą wynikać z różnic w osobowościach, wartościach i przekonaniach w świetle edukacji interkulturowej; case studies; • Sposoby radzenia sobie w sytuacjach nieporozumień komunikacyjnych oraz metody rozwiązywania konfliktów z perspektywy edukacji interkulturowej – rozwiązywanie sytuacji kryzysowych, wynikających z różnic kulturowych, poglądowych oraz osobowościowych; • Rozwijanie postawy rozumienia obcości kulturowej na lekcji języka obcego; rola empatii, dialog interkulturowy, budowanie długotrwałych relacji oraz pogłębianie umiejętności komunikacyjnych; • Nauczyciel języka obcego jako *intercultural speaker;* • Praca projektowa: Analiza materiałów dydaktycznych w formie tradycyjnej oraz zdygitalizowanej w kontekście edukacji interkulturowej.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład konwersatoryjny, Problem-based learning, metoda projektów

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej	w.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej	w.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej	w.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.
EK_06	projekt	w.
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Zaliczenie na ocenę (po sem. 4) na podstawie uzyskania pozytywnej oceny z zaliczenia ustnego, prezentacji projektu oraz systematycznej obecności. Zdobycie min. 60% punktów z przewidzianych prac oraz zaliczenia ustnego uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu, tj. dst; min. 70% +dst, min. 80% db, min. 90% +db, od 96% bdb.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć – lektura tekstów, przygotowanie projektu, powtórzenie wiadomości zaliczenia ustnego w formie tradycyjnej)	18
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	**2**

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Fus, Agnieszka (2018): Fremdsprachenlehrer als Kulturmittler. Zur Entwicklung der impliziten und expliziten Sprach- und Kulturkompetenz in der am Fremdverstehen orientierten Didaktik. W: Paweł Bąk/ Bogusława Rolek (red.): Sprache und Translation (1). Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 236-245.

Fus, Agnieszka (2018): Fremdverstehen und seine Dimensionen in den interkulturell orientierten Lernsettings. W: Virginija Masiulionytė/ Skaistė Volungevičienė (red.): Linguistik international. Fremde und eigene Sprachen: linguistische Perspektiven. Akten des 51. Linguistischen Kolloquiums in Vilnius 2016. Frankfurt am Main. 2018. Peter Lang Verlag. S. 158-175.

Fus, Agnieszka (2016): Über die Möglichkeit des Fremdverstehens: die Rolle der Wahrnehmung und der Selbstidentität im Fremdsprachenunterricht. W: Studien

zur Deutschkunde/ Studia Niemcoznawcze (57). Warszawa: Instytut Germanistyki UW 2016. S. 655-667.

Fus, Agnieszka (2016): Zum Kulturbegriff im interkulturell orientierten Fremdsprachenunterricht. W: Studien zur Deutschkunde/ Studia Niemcoznawcze (58). Warszawa: Instytut Germanistyki UW 2016. S. 533-544.

Fus, Agnieszka (2013): Konzeptionelle und funktionale Ebene der interkulturellen Kompetenz. W: Germanica Wratislaviensia 138. Auswertung und Neubewertung. Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego. S. 69-82. Współautorzy: Łukasz Kopacz, Zdzisław Wawrzyniak.

Fus, Agnieszka (2011): Ein interkulturell kompetenter Fremdsprachenlehrer: native speaker vs. intercultural speaker. W: Studia Germanica Resoviensia 9. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Zeszyt 62/2011. Rzeszów: Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 259-268.

Mihułka, Krystyna (2010): Stereotype und Vorurteile in der deutsch-polnischen Wahrnehmung. Eine empirische Studie zur Evaluation des Landesbildes durch Germanistikstudenten. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Mihułka Krystyna (2015): „Man kann nicht nicht kommunizieren" – zur Bedeutung des nonverbalen Codes in der interpersonalen Kommunikation. In: Bąk, Paweł / Mihułka, Krystyna / Rolek, Bogusława (Hg.): Sprache und Kommunikation 1. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 33-48.

Mihułka, Krystyna (2017): Interkulturelle Missverständnisse und Fehldeutungen. Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus theoretischer Sicht. In: Krystyna, Mihułka / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinare Perspektiven. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 169-184.

Mihułka Krystyna (2017): Zu kulturell bedingten kritischen Interaktionssituationen aus praktischer Sicht. In: Krystyna, Mihułka / Małgorzata, Sieradzka (Hg.). Interlinguales und -kulturelles Sprachhandeln: interdisziplinare Perspektiven. Bd. 2. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. S. 185-195.

Mihułka, Krystyna/ Mihułka, Dorota (2015): Niepowodzenia komunikacyjne w perspektywie interkulturowej – implikacje glottodydaktyczne. In: Linguodidactica XIX. S. 141-156.

Straub, Jurgen / Weidemann, Arne / Weidemann Doris (2007): Handbuch interkulturelle Kommunikation und Kompetenz. Grundbegriffe – Theorien – Anwendungsfelder. J.B. Metzler: Stuttgart.

Schomaker, Christian (2018): Mein Deutschlandbild. Bonn.

Literatura uzupełniająca:

Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Mihułka, Krystyna (2020): Interkulturelle Kommunikation und Angewandte Linguistik: zur Positionierung der beiden Disziplinen und ihrer Studienschwerpunkte unter Berücksichtigung der neuen Reform im polnischen Hochschulwesen. W: Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia / Szczepaniak-Kozak, Anna / Rybszleger Paweł (red.): Angewandte Linguistik –

Neue Herausforderungen und Konzepte. Festschrift für Izabela Prokop zum 70. Geburtstag. Göttingen: Vanderhoeck & Ruprecht Verlage. S. 159-180.

Błaszczak, Ewa (2017): Kolory, czyli prosta instrukcja obsługi człowieka. Warszawa: 4Results.

Bolten, Jurgen (2007): *Interkulturelle Kompetenz.* Erfurt: Landeszentrale fur Politische Bildung. Thüringen.

Carnegie, Dale (przekł. Magdalena Bugajska) (2013): Jak doskonalić umiejętność skutecznej komunikacji. Warszawa : Wydawnictwo Studio EMKA.

Cialdini, Robert B. (2017): Die Psychologie des Überzeugens. Hogrefe.

Fus, Agnieszka (2018): Zur Rolle der Kulturgebundenheit in der Werbung. W: Studien zur Deutschkunde/ Studia Niemcoznawcze, 61. Warszawa: Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. S. 1007-1015. ISSN: 0208-4597.

Hofstede, Gerd (1993): Kulturen-Organisationen-Management. Interkulturelle Zusammenarbeit. Wiesbaden: Gabler.

Marcjanik, Małgorzata (2007): Grzeczność w komunikacji językowej. Warszawa: PWN

Tomiczek Eugeniusz u.a. (2004): Deutsch-polnische Grammatik der Höflichkeit. In: Vogt, Matthias Theodor u.a. (Hrsg.): Kulturen in Begegnung. Collegium Pontes Görlitz-Zgorzelec-Zhorelec 2003. Wrocław - Görlitz: Oficyna Wydawnicza ATUT, 247-274.

Witte, Erich H. (2006): Interpersonale Kommunikation, Beziehungen und Grupen/Kollaboration. Hamburg: Universität Hamburg, Arbeitsbereich Sozialpsychologie. https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/35053/ssoar-2006-witte-Interpersonale_Kommunikation_Beziehungen_und_Gruppen-Kollaboration.pdf?sequence=1

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej oraz zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej